

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра неврології та нейрохірургії

Силабус навчальної дисципліни
«Неврологія»

Обсяг навчальної дисципліни	Загальна кількість годин на дисципліну: 120 годин, 4,0 кредити ЄКТС.
Дні, час, місце проведення навчальної дисципліни	За розкладом занять. Кафедра неврології та нейрохірургії. м. Одеса, вул. Академіка Заболотного 26, Комунальне некомерційне підприємство «Одеська обласна клінічна лікарня» Одеської обласної ради, 8-ий поверх. м. Одеса, вул. Тініста 8, Центр реконструктивної та відновної медицини (Університетська клініка), 3-й поверх
Викладач (-і)	Анатолій СОН, д.мед.н., професор, завідувач кафедри Олександр СТОЯНОВ, д.мед.н., професор Юрій ГОРАНСЬКИЙ, к.мед.н., доцент Олена ЛЕБІДЬ, к.мед.н., доцент Гана ПЄРЬКОВА, к.мед.н., доцент Василь ДОБРОВОЛЬСЬКИЙ, к.мед.н., доцент Юлія СОЛОДОВНИКОВА, к.мед.н., доцент Олена КОЛЕСНИК, к.мед.н., асистент Ірина ГНАТЮК, асистент Ксенія ЯРОВА, асистент
Контактна інформація	Довідки за телефонами: (048)7500318; E-mail: neurology@onmedu.edu.ua ; Очні консультації: з 14.00 до 17.00 кожного четверга, з 9.00 до 14.00 кожної суботи. Онлайн - консультації: з 16.00 до 18.00 кожного четверга, з 9.00 до 14.00 кожної суботи. Посилання на онлайн - консультацію надається кожній групі під час занять окремо..

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі здобувачами буде здійснюватися аудиторно (очно).

Під час дистанційного навчання комунікація здійснюється через платформу Microsoft Teams, а також через листування електронною поштою, месенджери Viber (через створені у Viber групи для кожної групи, окремо через старосту групи).

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предмет вивчення дисципліни - закономірність функціонування нервової системи; особливості клінічних проявів, топічна діагностика та принципи лікування неврологічних захворювань.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра неврології та нейрохірургії

Мета дисципліни: набуття здобувачем додаткових знань та оволодіння професійними компетентностями та навичками з діагностики, лікування та профілактики неврологічних захворювань.

Завдання дисципліни:

1. Формування вмінь та навичок комунікації, морально-етичних та деонтологічних якостей при професійному спілкуванні з хворим.
2. Засвоєння знань будови, функціонування, діагностики клінічних проявів розладів, принципів лікування та профілактики захворювань нервової системи.
3. Набуття навичок і вмінь для обстеження неврологічного хворого та оформлення результатів у відповідній медичній документації;

Очікувані результати:

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувачі повинні:

Знати:

- симптоми центрального і периферичного парезів.
- рухові розлади при ураженні рухового шляху на різних рівнях.
- анатомо-фізіологічні, біохімічні дані екстрапірамідної системи та синдроми її ураження.
- анатомо-фізіологічні особливості мозочка та синдроми його ураження.
- клінічну класифікацію чутливості, види чутливих розладів, топічні типи чутливих порушень.
- анатомо-фізіологічні особливості та патологію черепних нервів.
- патологію вегетативної нервової системи.
- синдроми ураження кори головного мозку.
- зміни спинномозкової рідини та менінгеальний симптомокомплекс.
- анатомічні особливості кровопостачання головного і спинного мозку.
- принципи класифікації судинних захворювань головного мозку.
- принципи профілактики та лікування гострих порушень мозкового кровообігу.
- сучасну класифікацію епілептичних і неепілептичних пароксизмальних станів.
- основні види цефалгій та тактику їх лікування.
- сучасні уявлення про механізми дії хімічних та фізичних агентів на нервову систему.
- принципи класифікації інфекційних захворювань нервової системи.
- клініку основних нозологічних форм інфекційних захворювань.
- прояви ураження нервової системи за наявності ВІЛ-інфекції.
- сучасні аспекти етіопатогенезу, клінічних форм, лікування демієлінізуючих захворювань.
- принципи формування вертеброгенних і невертеброгенних захворювань периферичної нервової системи. клінічні особливості при перинатальному ураженні нервової системи.
- неврологічні прояви спадково-дегенеративних захворювань нервово-м'язової, екстрапірамідної, пірамідної, мозочкової систем.
- неврологічні синдроми при захворюваннях внутрішніх органів, паранеопластичних синдромах.
- вроджені дефекти хребта і спинного мозку.
- групи лікарських препаратів, які застосовуються у хворих неврологічного профілю. 1

Вміти:

- діагностувати парези та паралічі; виявити ознаки центрального та периферичного

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра неврології та нейрохірургії

парезу.

- діагностувати розлади чутливості.
- діагностувати менінгеальний синдром та визначити показання до проведення люмбальної пункції.
- виявити ознаки бульбарного синдрому.
- діагностувати симптоми ураження черених нервів.
- проводити тести на координацію, діагностувати симптоми ураження мозочка.
- діагностувати мовні розлади.
- діагностувати епілептичний статус та надавати невідкладну допомогу.
- діагностувати неврологічні прояви черепно-мозкової та спинальної травми.
- проводити неврологічне обстеження пацієнтів.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Форми і методи навчання:

Дисципліна буде викладатися у формі лекцій; практичних занять; організації самостійної роботи здобувача.

Методи навчання:

Лекції: проблемні лекції, лекції - візуалізації, лекції з аналізом конкретних ситуацій, розповідь, пояснення, бесіда, інструктаж, дискусія, диспут, обговорення проблемних ситуацій, обговорення клінічних ситуацій, ситуаційне навчання.

Практичні заняття: словесні методи: бесіда, пояснення, дискусія, обговорення проблемних ситуацій; наочні методи: ілюстрація (у тому числі мультимедійні презентації); практичні методи: виконання тестових завдань, вирішення ситуаційних завдань.

Самостійна робота: робота з рекомендованою основною та додатковою літературою, з електронними інформаційними ресурсами, підготовка до практичних занять; самостійне виконання індивідуального завдання, підготовка доповіді та презентації для захисту індивідуального завдання. Робота з банком тестових завдань Крок-2, самостійне вирішення клінічних завдань.

Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Головні етапи розвитку неврологічної науки.

Тема 2. Принципи будови та функціонування нервової системи. Рухова система. Уявлення про рефлекс та рефлексорну дугу.

Тема 3. Довільні рухи та їх порушення. Пірамідна система. Симптоми центрального і периферичного парезів.

Тема 4. Автоматизовані несвавільні рухи. Координація рухів. Екстрапірамідна система та синдроми її ураження.

Тема 5. Мозочок, синдроми ураження мозочка.

Тема 6. Чутлива система та симптоми її ураження. Види і типи порушення чутливості.

Тема 7. Черепні нерви I, II, VIII та синдроми її ураження.

Тема 8. Черепні нерви III, IV, VI та синдроми їх ураження.

Тема 9. Черепні нерви V, VII та синдроми їх ураження.

Тема 10. Черепні нерви IX, X, XI, XII та синдроми їх ураження. Бульбарний та псевдобульбарний синдроми. Альтернуючі синдроми.

Тема 11. Вегетативна нервова система. Методика дослідження вегетативної нервової

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра неврології та нейрохірургії

системи. Патологія вегетативної нервової системи.

Тема 12. Локалізація функцій у корі головного мозку. Синдроми уражень.

Тема 13. Спинномозкова рідина, її зміни. Менінгеальний синдром.

Тема 14. Функціональна діагностика захворювань нервової системи.

Тема 15. Кровообіг головному і спинному мозку.

Тема 16. Судинні захворювання головного та спинного мозку. Хронічні порушення мозкового кровообігу.

Тема 17. Ішемічний інсульт. Геморагічний інсульт.

Тема 18. Епілепсія та неепілептичні пароксизмальні стани.

Тема 19. Головний біль. Порушення сну і стану бадьорості.

Тема 20. Професійні і побутові нейроінтоксикації. Ураження нервової системи при дії фізичних факторів.

Тема 21. Неврологічні аспекти черепно-мозкової травми. Спінальна травма.

Тема 22. Менінгіти. Арахноїди.

Тема 23. Енцефаліти.

Тема 24. Поліомієліт. Гострий мієліт. Боковий аміотрофічний склероз.

Тема 25. Нейросифіліс. Туберкульоз нервової системи.

Тема 26. Демієлінізуючі захворювання нервової системи.

Тема 27. Будова і функції периферичної нервової системи. Симптоми натягу нервів.

Тема 28. Захворювання периферичної нервової системи. Паранеопластичні полінейропатії, паліативне лікування.

Тема 29. Соматоневрологічні синдроми.

Тема 30. Спадково-дегенеративні захворювання нервової системи.

Тема 31. Практичні навички.

Тема 32. Самостійна курація хворих зі складанням історії хвороби.

Тема 33. Пухлини головного та спинного мозку. Абсцес головного мозку.

Тема 34. Паразитарні захворювання нервової системи, пріонові інфекції.

Тема 35. Вроджені дефекти хребта і спинного мозку. Сирингомієлія.

Тема 36. Перинатальні ураження нервової системи.

Тема 37. Лікарські препарати, які застосовуються у неврології. Порядок надання паліативної допомоги інкурабельним хворим. Наказ МОЗ № 41 от 21.01.2013.

Тема 38 . Ураження нервової системи за наявності ВІЛ-інфекції.

Перелік рекомендованої літератури:

Основна:

1. Неврологія: навчальний посібник / [І.А. Григорова, Л.І. Соколова, Р.Д. Герасимчук, А.С. Сон, та ін.] за редакцією І.А. Григорової, Л. І. Соколової - 3-є видання – Київ, ВСВ «Медицина», 2020 р. – 640 с.
2. Топічна діагностика патології нервової системи. Алгоритми діагностичного пошуку. Шкробот С.І., Салій З.В., Бударна О.Ю. Укрмедкнига, 2018. – 156 с.
3. Методи обстеження неврологічного хворого: навч. посібник / за ред. Л.І. Соколової, Т.І. Ілляш. – 2-ге вид. – Київ: Медицина, 2020. – 143 с.
4. Медицина невідкладних станів. Екстрена(швидка) медична допомога: підручник / І.С. Зозуля, В.І. Боброва, Г.Г. Рощин та інші / за ред. І.С. Зозулі. - 3-є видання, пер. та доп. - Київ. - ВСВ «Медицина», 2017. – 960 с.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра неврології та нейрохірургії

5. Негрич Т.І., Боженко Н.Л., Матвієнко Ю.Щ. Ішемічний інсульт: вторинна стаціонарна допомога: навч. посіб. Львів: ЛНМУ імені Данила Галицького, 2019. – 160 с.

ОЦІНЮВАННЯ

Форми і методи поточного контролю: усний (опитування), тестування, оцінювання виконання практичних вправ, оцінювання комунікативних навичок, розв'язання ситуаційних клінічних завдань, оцінювання активності на занятті та самостійної роботи здобувачів.

**Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти
під час поточного контролю**

Оцінка	Критерії оцінювання
Відмінно «5»	Здобувач вільно володіє матеріалом, бере активну участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, впевнено демонструє практичні навички під час огляду пацієнта та інтерпретації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень, висловлює свою думку з теми заняття, демонструє клінічне мислення.
Добре «4»	Здобувач добре володіє матеріалом, бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, демонструє практичні навички під час огляду пацієнта інтерпретації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень з деякими помилками, висловлює свою думку з теми заняття, демонструє клінічне мислення.
Задовільно «3»	Здобувач недостатньо володіє матеріалом, невпевнено бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, демонструє практичні навички під час огляду пацієнта та інтерпретації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень з суттєвими помилками.
Незадовільно «2»	Здобувач не володіє матеріалом, не бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, не демонструє практичні навички під час огляду пацієнта та інтерпретації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень.

Форми і методи підсумкового контролю: іспит

До підсумкового контролю у формі іспиту допускаються лише ті здобувачі, які виконали вимоги навчальної програми з дисципліни, не мають академічної заборгованості, їх середній бал за поточну навчальну діяльність з дисципліни становить не менше 3,00.

Іспит, як форма підсумкового (семестрового) контролю, відбувається як окремий контрольний захід. Іспити складаються здобувачами: в період екзаменаційних сесій наприкінці семестру (осіннього та весняного) згідно з розкладом – при стрічковій системі навчання; за графіком навчального процесу після вивчення освітнього компонента відповідно до навчального плану – при цикловому розкладі занять.

Методика проведення підсумкового (семестрового) контролю з освітньої компоненти у формі іспиту є уніфікованою та передбачає використання стандартизованих форм. Кількість питань, які виносяться на стандартизований іспит відповідає обсягу кредитів, відведених на

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра неврології та нейрохірургії

вивчення навчальної дисципліни. Форма екзаменаційного білету є стандартизованою та складається зі структурних елементів (складників). Екзаменаційний білет може складатися тільки з теоретичних питань або з додаванням ситуаційної задачі. В кожному білеті може бути від 3 до 5 питань. Питання є короткими, простими, зрозумілими, чіткими та прозорими, складене таким чином, що повна відповідь на нього триває не більше 5 хвилин. Таймінг усного структурованого іспиту є стандартним – не більше 30 хвилин. До кожного питання складається чек - лист (еталон відповіді), який передбачає ключові моменти, обов'язкові для надання повної відповіді на поставлене запитання. До кожного еталону відповіді вказується літературне джерело зі сторінками. Під час проведення усного структурованого іспиту здобувач бачить питання, викладач – чек-лист з еталонними відповідями та визначає, які складові були названі або не названі здобувачем.

Загальна оцінка за усний структурований іспит складається як середньо арифметична всіх отриманих оцінок за відповіді на поставлені питання (в т.ч. ситуаційні задачі).

**Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти
під час підсумкового контролю**

Оцінка	Критерії оцінювання
Відмінно «5»	Здобувач освіти правильно, точно і повно виконав всі завдання екзаменаційного білету, чітко і логічно відповів на поставлені екзаменаторами запитання. Ґрунтовно і всебічно знає зміст теоретичних питань, вільно володіє професійною та науковою термінологією. Логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичних завдань. При розв'язанні практичного завдання за типом ОСКІ правильно демонстрував виконання практичних навичок, точно дотримувався алгоритму їхнього виконання, демонстрував клінічне мислення.
Добре «4»	Здобувач освіти достатньо повно виконав всі завдання екзаменаційного білету, чітко і логічно відповів на поставлені екзаменаторами запитання. Достатньо глибоко і всебічно знає зміст теоретичних питань, володіє професійною та науковою термінологією. Логічно мислить і будує відповідь, використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичних завдань. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускає несуттєві помилки, які усуваються самим здобувачем, коли на них вказує екзаменатор. При розв'язанні практичного завдання за типом ОСКІ допустив незначні похибки в алгоритмі та техніці виконання навички, виправлені за вказівкою викладача.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра неврології та нейрохірургії

Задовільно «3»	Здобувач освіти у неповному обсязі виконав всі завдання екзаменаційного білету, відповіді на додаткові та навідні запитання мають нечіткий, розпливчастий характер. Володіє основним обсягом теоретичних знань, неточно використовує професійну та наукову термінологію. Відчуває значні труднощі при побудові самостійної логічної відповіді, у застосуванні теоретичних знань при аналізі практичних завдань. У відповідях мають місце суттєві помилки. При розв'язанні практичного завдання за типом ОСКІ припустився значних похибок у алгоритмі та техніці виконання навички.
Незадовільно «2»	Здобувач освіти не виконав завдання екзаменаційного білету, у більшості випадків не дав відповіді на додаткові та навідні запитання екзаменаторів. Не опанував основний обсяг теоретичних знань, виявив низький рівень володіння професійною та науковою термінологією. Відповіді на питання є фрагментарними, непослідовними, нелогічними, не може застосовувати теоретичні знання при аналізі практичних завдань. У відповідях має місце значна кількість грубих помилок. При розв'язанні практичного завдання за типом ОСКІ не продемонстрував або припустився грубих помилок і похибок в алгоритмі та техніці виконання навички.

САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Самостійна робота з рекомендованою основною та додатковою літературою, з електронними інформаційними ресурсами, підготовка до практичних занять;

Самостійне виконання індивідуального завдання, підготовка доповіді та презентації для захисту індивідуального завдання.

Самостійна робота з банком тестових завдань Крок-2, самостійне вирішення клінічних завдань.

ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:

- Пропуски занять з неповажних причин відпрацьовуються за розкладом черговому викладачу.
- Пропуски з поважних причин відпрацьовуються за індивідуальним графіком з дозволу деканату.
- Перескладання незадовільної оцінки проводиться в дні консультацій і відпрацювань; при дистанційному навчанні – в терміни, визначені й узгоджені з викладачем.

Політика щодо академічної доброчесності:

Обов'язковим є дотримання академічної доброчесності здобувачами, а саме:

- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра неврології та нейрохірургії

- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Неприйнятними у навчальній діяльності для учасників освітнього процесу є:

- використання родинних або службових зв'язків для отримання позитивної або вищої оцінки під час здійснення будь-якої форми контролю результатів навчання або переваг у науковій роботі;
- використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалок, конспектів, мікро-наушників, телефонів, смартфонів, планшетів тощо);
- проходження процедур контролю результатів навчання підставними особами.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- зниження результатів оцінювання контрольної роботи, оцінки на занятті, заліку тощо;
- повторне проходження оцінювання (контрольної роботи, заліку тощо);
- призначення додаткових контрольних заходів (додаткові індивідуальні завдання, контрольні роботи, тести тощо);
- проведення додаткової перевірки інших робіт авторства порушника.

Політика щодо відвідування та запізень:

Відвідування всіх видів аудиторних занять (лекцій, практичних занять) є обов'язковим.

Форма одягу: медичний халат, який повністю закриває верхній одяг, або лікарська піжама, шапочка, маска, змінне взуття.

Обладнання: зошит, ручка, методичні вказівки, альбом.

Стан здоров'я: здобувачі хворі на гострі інфекційні захворювання, у тому числі на респіраторні хвороби, до заняття не допускаються.

Здобувач, який спізнився на заняття, може бути на ньому присутній, але якщо в журналі викладач поставив «нб», він повинен його відпрацювати у загальному порядку.

Використання мобільних пристроїв:

Мобільні пристрої можуть бути застосовані здобувачами з дозволу викладача, якщо вони потрібні для виконання завдання.

Поведінка в аудиторії:

Поведінка здобувачів та викладачів в аудиторіях має бути робочою та спокійною, суворо відповідати правилам, встановленим Положенням про академічну доброчесність та етику академічних взаємин в Одеському національному медичному університеті, у відповідності до Кодексу академічної етики та взаємин університетської спільноти Одеського національного медичного університету, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній та освітній роботі здобувачів вищої освіти, науковців та викладачів Одеського національного медичного університету.